

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

AL MINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPAÑOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

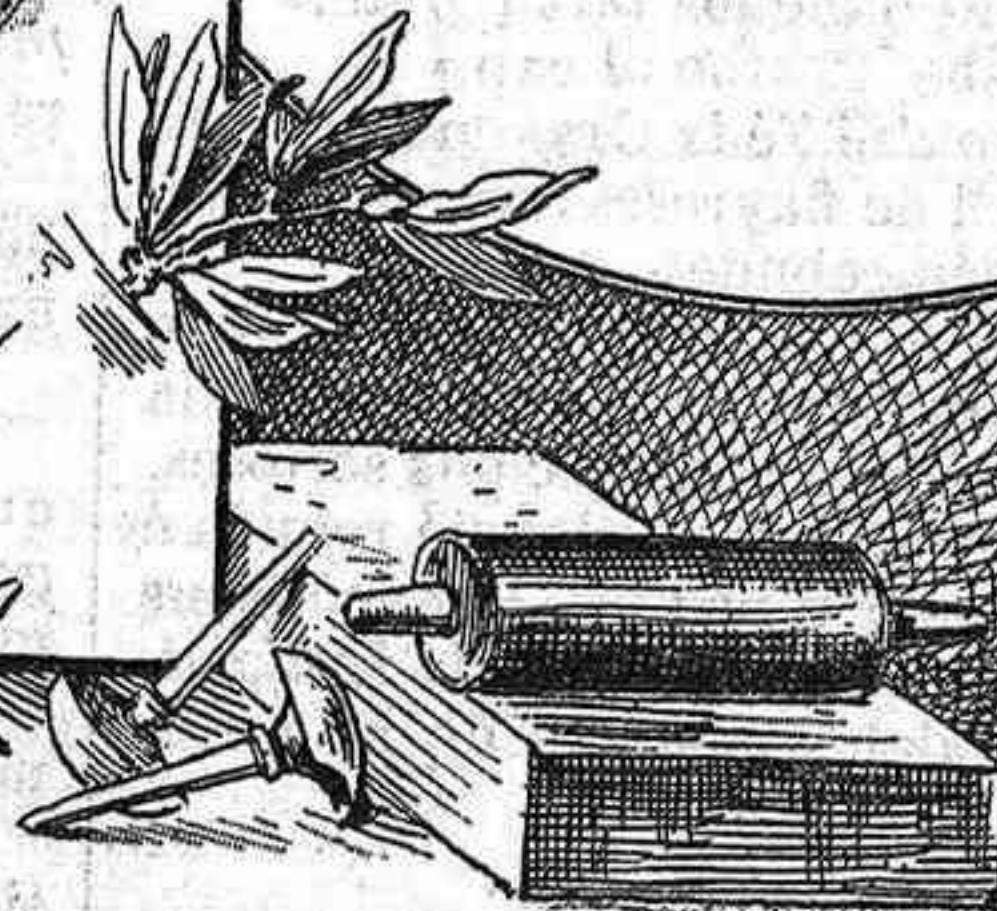
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

BLAY AMETLLER

Ha passat ja més de un sigle
que aquest grabador famós
à tot lo mon admirava
ab sos artistichs primors;
y encare avuy sas estampas
son buscadas ab afany,
puig honran à Catalunya
que per fill séu lo contá.

JOCHS FLORALS DE BARCELONA.-1893

La sala de la Lotja guarnida stava ab rames, mates é flors en penjerolles disposades, é ab banderes é scuts é aligots é dragons é altres fantasies d' envelat catalanista, é tapissos é draps de la velluria trets del sostre mort de l' Audiencia é de aquella maysó fosca del carrer Nou de la Rambla, apellada ca 'n Güell. E com els draps é tapissos no arribassen per tot, moltes parets restaren despullades, é de romátiques traspuaven, aytal com si ploressen sentint lo dolor de un fort acorament é de una gran enveja.

Mes de mitja hora després de la anunciada, quan ja les nines é 'ls nins é les mamás é tothom se despatientave, als acorts de la trompeteria de la cobla d' en Rodoreda, qui donava ab un bastonet fortes batzegades, no sonant ell res é fent sonar als ministrils, aparegué la comitiva.

Se deya qu' en celebració del quint centenari de la instauració dels Jochs Florals, assistiria á la festa un tuti de bisbes. E ab quatre bisbes á l' olla deya tothom que la scudella seria molt substanciosa. Mes dos bisbes se quedaren al rebost é sols dos hi assistiren, en Jacme, l' de Barcelona é en Joseph de Vich, famosa terra de les llangonises. E ademés dels bisbes hi havia el governador Larroca é l' capdill de Sagunto que s' es tornat gras é rodanxó, com si li probassen molt les garrofes de aquell historich garrofer miraculós, qual cullita li val quiscum any 18,000 duros ó sien prop de 34,000 lliures barceloneses.

E hi anava també una comissió del Concell de Cent é un altra de la Generalitat de Catalunya, é molts delegats de Ajuntaments catalans, é l' *Capulié* dels felibres provensals Félix Gras, ab cara de Jesucrist é 'ls cabells á coll y bé, é Mossen Teodor Llorente, vengut de Valencia, ab una creu mes grossa que una cobertora de olleta de presa é ab una banda color de taronje, é molts altres senyors mes que en lo camp de las lletres llauren é suen é altres qu' en lo camp de la política spigolen é granejan.

E començá la festa.

E Mossen Larroca, matllevent paraules pronunciades per en Sagasta, digué en catalanesch llen-guatje que li valgué picaments de mans:

—S' obra la festa.

E l' capdill de Sagunto fent una ganyota digué en castellá:

—Quizás sí que sobre.

E ja tenim al bisbe Joseph, que sense dur la paperina de les neules, comença á traure 'n de un paper que llegeix ab véu prima é ofegada. Diu qu' es molt catalá é molt espanyol: que á Ripoll trobarém lo séu discurs é qu' ell no dirá com lo canonje Collell: «Un poble quan vol ser lliure si no li donen s' ho pren» sino que «Quan un poble es digne de una cosa, mes ó menos tart l' opté.»

O sia «Si vols ser bisbe, ficatho al cap.»

E punt seguit lo *Capulié* Félix Gras endrassa als catalans un bell pomell de flayroses flors de la Provença, que son molt bén rebudes.

E l' segretari Puig é Cadafalch, arronsant lo front é stirantlo é faent moltes ganyes legeix la memoria curta é rasa de les composicions sortoses, dihent que de cap de brot cap se n'havia rebuda é dignes de ser premiades ben poques. Per açó, sens dupte, han triat com á primera la titolada *L' aixut*, perque en los jardins dels aymadors de la gentilesa ja fa molt temps que no hi plou.

*
* *

De *L' aixut* n' es auctor lo geroni en Fermin Agulló é Vidal, advocat é fabricant de raspatures de suro. Fà present de la flor qu' era una *Stiraganya papamoscata* ó un altre nom enrevessat per l' esuil á la bella damisela Na Carme Joval é Pellisser la qual es proclamada reyna de la festa.

E l' capdill de Sagunto al veure que 'ls catalanistas proclamen reyna, obra uns ulls com unes taronjes.

Lo metje Blanch legeix l' *Aixut*, qu' es una composició molt trista. Tot está sech é pelat é fins la butxaca dels pajesos. Lo pajés está

«sense afeytar sa cara enmorenida»

Per no gastar avgua. E ni ab escupina pot ensabonarse, car totes las boques estan seques, é mes les dels barbers que tant xerren.

Primer accésit: *Mit-diada*. Resultá ser del mateix Agulló é Vidal. E tot lo que l' *Aixut* té de trista, té la *Mij-diada* d' alegre é riollera. Mossen Agulló pinta lo blanch é lo negre, plora é riu á son plor... é guanya 'ls premis.

Accésit segon: *Montanyana* de Madó Agnés Armengol é Badia. Lo legeix lo canonje Collell. Aixís havia de ser. Tal com darrera de la creu hi ha lo diable, darrera de la dona 'l capelá.

Englantina d' or: *Lo somni de Fivaller* de Mestre Agulló é Vidal. Es una plantofada seca á n' en Ferrán d' Antequera é al Papa Benet XIII. Fivaller somia que 'l monastir de Poblet ahont enterren al rey castellá cruix, retruny, s' esquerdá, é espaternega: les momies dels comptes reys s'alsen farestes, é 'l mon sembla que s' enfonze. E al oir terretremol diu l' héroe de Sagunto, dirigintse al governador Larroca:

—¿Qué li sembla D. Ramon si proclamassem l' estat de siti?

—No n' hi ha per tant.

Primer accesit: *La creu de Matagalls*, de M. G.— Fa olor de apotecari ó de herbeta medicinal de la botiga de Mossen Martí Genis é Aguilar de Vich.

Accessit segon: *Le cansoun de la conteso*, de Félix Lescourt, poeta de la gabatxeria.

La viola d' or no 's doná. E guanyá 'l primer accésit en Jascinto Torres é Reyetó, ab sa poesia *Lo plor de Eva*. La legeix lo metje Blanch, é 'ns fá veure á una mare Eva, que per plorar tant enrahona molt ab versos arrodonits é frets com anques de femella.

Segon accesit: *Lo rajoler*, de mossen Agustí Valls é Vicens.

*
* *

E aquí s' acaben les cançons, car los premis restants guanyats pel capelá Mossen Torres é Bajés é pel seglar Mossen Ramon Nonat Comes son donats á traballs en prosa, un d' ells á una memoria escrita en demostració de que 'l *primat* de les Espanyes es Tarragona.

E l' héroe de Sagunto podria dir que assó del *primat* es cosa que no s' ho val é que lo important es que tots los espanyols siguen los *primos*.

Se proclama mestre en Gay saber á Mossen Agulló é Vidal, é l' bisbe de Vich se descuyda de confirmarlo.

E ara vé lo bo.

Lo jove catalanista Verdaguer é Callis, anuncia que vá á legir lo discurs del eminent regionalista gallego D. Alfret Branyes. E sona un gran picament de mans. E l' héroe de Sagunto, que havia stat sempre com si'l punxassen, se quadra, é posa ma al casco ab la cimera d' espantar mosques.

Se legeix lo parlament, barreja de cortesia é sortides algun tant punxagudes en sentit regionalis-

ta: é parla de Polònia é Irlanda é diu que nostres desgraciades patries regionals son altres tantes colònies. E l' héroe de Sagunto té una gran frisansa é fa moviments descompassats, é 'l públich pica de mans ab forta gatzara.

Ja 's coneix que sempre ha sigut Catalunya mes aymant de les arengades gallegues que del xorisso castellá.

E l' héroe de Sagunto que té molt poca corretja voldria fernes menjar xorisso é sigrons á la forsa, é 'ls catalans preferim monjetes ab arengada. Son coses de gustos, é sobre gustos res hi ha escrit.

E l' virey loch-tinent de Catalunya ja no pot contenirse mes é pega cop de barret á la taula, é 'l bisbe vigatá li diu:

—Home, sossegues.

E ell respon que per ferli sentir aquelles coses mellor hauria sigut no convidarlo. E encare afegeix que 's recordarán d' ell. E sonen forts crits de *¡Visca Catalunya!* E starrufat com un gall é mirant á dreta é squerra, trayent flamerades pels ulls, é portant la ma al pom de la espasa, baixa del estrado, ix de la sala, barbotejant paraules castellanés ab gran enuig, é se 'n vá al palau á menjarse les garrofes, car eran ja les sis de la tarde é aquesta es l' hora que 'ls castellan dinen.

Bon profit, é que 'l brau cavayler Sanct Jordi li ajude á ben pahir lo dinar é la festa.

P. DEL O.

A UNA NUVIA

¡Ja!

Vaja; al últim haurás pogut l lensar la palma del martiri de soltera: després d' anarli tu tant al darrera, un *nuvi* ja has pogut arreplegar.

Ja tens home; ja no 't podrás queixar; ja has lograt que 'l teu somni de casera realitat se tornés; ja has fet carrera; per *tia* no t' haurás ja de quedar.

Per Pasqua, perqu' ets *mona*, van casarte...
¿Y 'l diumenje de Rams varen tirarte trona avall *totas tres*?... Parlém á pams:
¿qué duyas molta pressa? ¿Sí? ¿Ho confessas?
...quan se duhen per Rams aquestas pressas perilla molt *fer Pasqua antes de Rams*.

PEPET DEL CARRIL.

IPOBRA HUMANITATI

¿De qué parlavan? ¿De la dignitat humana y de la enteresa del nostre poble?

Pues...

Diumenje á mitja tarde, Barcelona en pes corria cap á la plassa de Catalunya, trencant pel carrer de Pelayo ó encaminantse frenética á la Gran Via pel passeig de Gracia.

¿Qué succehia?

¿Se tractava d' algun aconteixement grandíós, digne, noble? ¿S' havia de presenciari tal vegada 'l *desfile* dels nens que assisteixen á las escolas públicas, surtint de la repartició de premis? ¿Era potsar que la multitud acudia á una festa artistica, patriótica, útil al menos?

¿Qué succehia?

No succehia res.

Era senzillament que uns quants fulanos tornavan, en cotxe, de las carreras de caballs, y 'l bon poble barceloní, progresista, liberal, avansat, democrátich, corria á presenciari lo *solemne acte*.

Deu me 'n reguart de ficarme en lo que se 'n diu *vida privada* de las personas, ni de indagar lo temps que tardarán en cobrar moltas modistas ó 'l gep que portarán per molts mesos certs cotxeros; pero, francament, si no fos que no més tinch una cara y la necessito, deixaria que 'm caygués la cara á trossos al veure 'l lamentable espectacle que la democrática Barcelona doná diumenje á la tarde.

Era un deliri.

—Corra, Manela, que aviat comensarán á passar.

—No 'ns entretinguém, que sinó no hi serém á temps.

—¿Ahont se veu millor? ¿Davant de la Universitat ó á la Rambla de Catalunya?

—¿Si tinguessim la sort de atrapar unas quantas acerades desocupadas!—

Y la gent corria, volava, 's precipitava sense fre ni consideració, portada pel afany de véureu bé, de contemplar cómodament lo pas de las carretelas y las D Aumont, los tilburis y las jardineras.

Lo mes graciós es qu'entre 'ls entusiastas curiosos, un cop instalats, prempsats com arengadas, de llarch á llarch de la Gran Via, tan bon punt comensá 'l *desfile* comensaren las murmuracions.

—¿Miratels aquests, quina importancia 's donan!

—¿Guaytéu aquellas, qu' encarxofadas hi van!

—¿Jo no sé cóm gosan exhibirse d' aquesta manera!

—Sembla que encare 'ns desafian...—

Si aquest poble inconscient, aquesta multitud que 's titula avansada y democrática, no 's dignés acostarse á la Gran-Via á fer de compara, lo *desfile* dels carruatjes del hipródomo perdria tota la seva importancia.

Lo dia en que al tornar de la festa hipica 'ls *protectors de la rassa caballar* no trobin ningú que 'ls miri, 'ls de la *high life* plegarán lo ram y ho deixarán corre.

Un d' ells ho deya ab tota la frescura compatible ab la ealor que ara experimentém:

—D' aixó de las carreras de caballs, lo que més m' engresca y diverteix es veure la pila de papanatas que 'ns espera quan torném del Hipódromo en los nostres carruatjes.

MATIAS BONAFÉ.

VERITATS EPIGRAMÁTICAS

(A mon amic en Francisco Saladrigas)

—¡Hola, Pepel!

—¡Hola, Lluís!

¿Hont vas tan determinat?

—A comprar... com te diré...

un drama de Echegaray.

—¿Vols venir?

—Sí, t' acompanyo y parlarém mentrestant.

—Espérat, que surto prompte.

—¿Ahont has anat?

—Al estanch.

—¿Y á n' aquí has comprat lo drama?

—A n' aquí.

—No entench...

—Veurás;

té aquest puro y pensa qu' es
La muerte en los labios.

—¡Ah!

SALVADOR BONAVÍA.

CARTA OBERTA

SR. D. JOSEPH ROCA Y ROCA:

Estimat amich: Ja que 'ls grans centres d' Europa, ó siga 'ls que més influencia tenen en coses de vestir, com Paris, Viena y Londres, s'han ocupat molt y segueixen ocupantse encare dels perills de que torni á invadirnos aqueixa peste coneguda en lo mon de la moda y de la indumentaria ab lo nom de *mirinyach*, crech que nosaltres no hem de ser menos qu' ells y que també podrém fer alguna cosa, contribuhint á prevenir la infecció, no siga cas que 'l microbi de la ridiculés acabi per des- arrollarse en aquesta terra tan propensa á tots los contagis.

Aquí van, donchs, unas quantas quartillas y un grapat de *ninots*: si en ton bon criteri 't sembla de actualitat, aprofitaho y publicaho, ó sino llénsaho.

De totas maneras, disposa com vulgas de ton bon amich:

LLUIS LABARTA.

LO VERDUGAT Y 'L MIRINYACH

Lo Verdugat primitiu, primera forma del *Miri-*

nyach, consistía en unas enaguas de tela forta y groixuda, que sense abultar las caderas donavan als vestits forma de campana.

La invenció de aquesta moda, molt menos lletja per cert que 'l séu hereu lo *Mirinyach*, sembla qu' es espanyola. Se presúm ab fonament que vá iniciarse á Valladolid, ab lo nom de *Verdugos y caderas*, avants del any 1475, si hem de creure lo que diu, parlant d' ella, lo confessor de D.ª Isabel la Católica, Fra Hernando de Talavera, en son libre titulat: *Tratado de los excesos y novedades en vestiduras* (1).

La introducció de aquesta moda á Fransa, se atribuheix á D.ª Leonor de Castella, segona muller del rey D. Francisco I. (N.º 1)

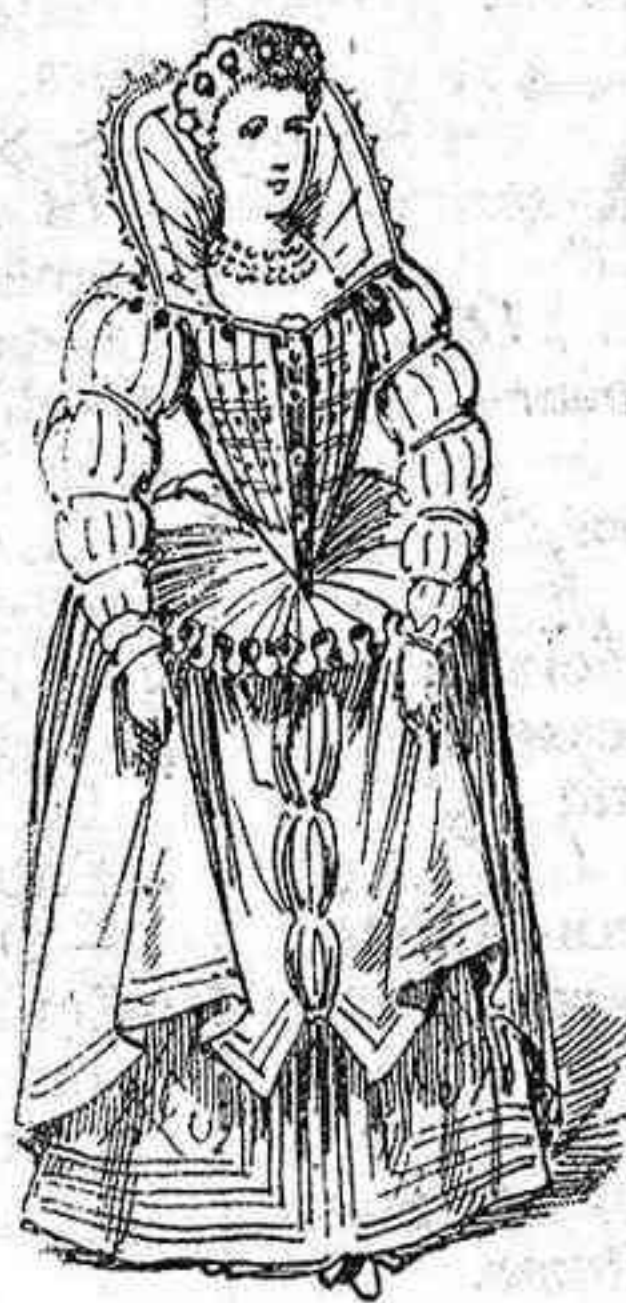
En temps de Enrich III, vá comersar á Fransa un' altra moda, tan ridicula y extravagant com lo mateix *Mirinyach*, la qual consistía en una especie de tortell-cuixí ó capsana, lligat sobre las caderas, y que á major abundament se portava damunt del *Verdugat*. (Núms. 2 y 3)

Aquesta moda estrafalaria passava poch temps

(1) Obra y passatje citat per lo sabi indumentari catalá D. Joseph Puiggari, en sa *Monografia del traje*.

1 Leonor de Castella.—Any 1500

2 Fransa.—1560

3 Fransa.—1560

4 Inglaterra.—1570

5 Espanya.—1640 á 1650

6 Fransa y Espanya.—1692.

després a Inglaterra, prenent allí carta de naturalesa, y ja no hi hagué qui pogués contenir aquella disbauixa fins al reynat de Lluís XIII, a mitjans del sigle següent. (N.º 4)

Aquí Espanya, gracias a la severitat del adust Felipe II, qu' en materias de vestir era molt mirat, no s' vá permetre aquesta poca solta; pero una vegada mort lo létrich monarca, de mica en mica hi varem anar a parar també. Véginse sino 'ls retratos pintats per en Velázquez (N.º 5). De aquests *Mirinyachs* se 'n deyan *Bultos*, y quan eran més amplas de dalt, *Tontillos*.

Lo modo de vestir al estil francès, vá tenir molta influencia a Espanya, durant lo reynat de Carlos II, casat ab una filla de Lluís XIV; (núms. 6 y 7) pero no vá lograr desterrar del tot los *Mirinyachs* que aquí seguian portantse. Hi havia a Madrit uns vestits coneguts per *Sacristanes*, armats ab cercols de ferro, 'ls quals eran *Mirinyachs* en tota regla, y aquests vestits varen continuar hasta que vá ser moda a Fransa 'l *panier*, que ab algunas modificacions arribá fins a la época de la Revolució francesa.

«L' origen del *Mirinyach* no pot determinarse ab precissió, es vago com tots los orogens, diu M. Quicherat (1). Hi ha qui pretén que sigué de importació inglesa: hi ha qui creu que vingué de Alemania; y una tercera opinió pretén que 'l *Mirinyach* vá surtir del teatro, alegant que las heroínas de la tragedia conservavan la tradició del *Verdugat* de lo fi del sigle xvi y principis del xvii, no havent cessat may de dar a las faldillas una amplada exagerada.»

En 1711, las enaguas ab cercols (*Hoop petticoat*) se passejavan pels carrers de Londres; (n.º 8) y a Fransa, en 1718, seguint l' exemple que ab ellas varen donar dos senyoras inglesas a las Tullerías, la moda s' vá estendre rápidamente. (N.º 9).

Tal furor causá aquesta moda, que ni las senyoras vellas se 'n salvaren, segons relata Mr. M. de Goncourt (2), citant lo cas de una centenaria, la

(1) *Histoire de costume en France*.—Salvant nosaltres la respectable opinió de aquest autor, ja havem dit més amunt lo que creyam sobre 'l particular.

(2) *La femme au XVIII siècle*.

7 Fransa y Espanya.—1700

8 Inglaterra.—1711

9 Fransa.—1720

10 Fransa.—1745

11 Fransa.—1750

12 Fransa.—1750

qual morí á conseqüencia de una cayguda que doná, mentress' ensajava á portar lo mirinyach.

Durant lo llarch período que s' vá usar, se duyan plans de davant, en qual cas, eran coneguts per *Jansenistes*. En los primers temps de Maria Antonieta, sens presentar las proporcions del reynat anterior, tan exageradas, que havían exigit que las princesas, al sentarse en la Cort, tinguessen al costat un tamboret buit, vá pendre no obstant gran vol (N.º 10).

Hi havia mirinyachs á la espanyola, á la inglesa, á la francesa, etc., etc., y de totes formas y de tots tamanyos, fins n' hi havia uns de petits pel demati, anomenats *considerations*: en una paraula, van ser lo complement inseparable de tota classe de trajos, inclús del més simple *negligé*.

LLUIS LABARTA.

(Continuara.)

AGENCIA DE COLOCACIONES

- ¿Se puede?
—Endavant. ¿Qué se li ofereix?
—Un servidor desitjaria una.... Ja veurá ¿vol que li expliqui la meva historia?
—¿Qu' es molt llarga?
—¡Uy! No s' acaba pas may.
—Pues, francament, val més que no la comensí, porque fet y fet tampoch podria sentir-la tota.
—Té rahó, aném al gra.... ¿No té un cigarret?
—Home.... aixó no es anársen al gra, sino á la petaca: tingui.
—Gracias. Pues un servidor busca una colocació, y com segóns m' han dit aquí 'n proporcio-nan....
—¿Quin ofici té vosté?
—¿Jo? ¡Ay!.... Si li havia de contar las cosas que hi fet en aquest món.... á la edat de nou anys van posarme d' aprenent á casa d' un que conjumina-va fochs artificials; á deu vaig entrar de *secretari* d' un francés que feya pasta pera enganxar la por-celana, á deu y mitj..
—Esperis, esperis. Hem quedat en que no m'explicaria la séva historia.
—¿Y qué?
—Que per lo que veig, aixó es lo qu' está fent.
—¿Es dir que realment no está per historias? Bueno; deixémho corre, donchs. Pregúntim vosté lo que vulgui.
—Lo que li he dit avants: ¿quin es lo séu ofici?
—¡Tornémhi! A la edat de nou anys...
—Ja ho sé, ja ho sé; feya piulas y corra-camas; pero després d' aixó ¿á qué s' ha dedicat? ¿Ab qué s' ha guanyat la vida?
—Ab res: no mel' he poguda guanyar may.
—¡Y donchs! ¿cóm ha viscut?
—¿Veú? ¿veú com al cap y al últim lo millor so-ria que 'm deixés explicar la historia?
—No pot ser: vosté mateix diu qu' es intermi-nable. Parlém clars: ¿vol una colocació?
—Eco li quá.
—Donchs interinament pagui una pesseta.
—¡Tira peixet! ¿per qué haig de pagar-la?
—Pels informes y noticias que ara jo li donaré: es costum de la casa; s' ha de pagar per enda-vant.
—¡Oh! es que...
—Nada; es inútil que s' cansi: sense afluixar quatre rals, no farém res.
—En fi.... ja qu' es indispensable; pero fem una cosa.
—Veyám, qué.

—Jo deixaré la pesseta aqui sobre la taula; pero vosté no la tocará.

—¡Hola! ¿á Sant de qué tot aixó?

—Si lo que 'm dirá fa per mi, vosté 's guarda-rá 'ls diners; si no m' acomoda, tornaré á quedár-mels jo.

—¡Ay! ¡que camándulas! Veyám, tregui la pes-seta y déixila aqui.

—Ja está deixada... ¡Ep! ¡no se la miri!

—¿Per qué? ¿quí m' assegura que aquesta mo-neda es bona?

—¿Y qui m' assegura á mi qu' es bona la colo-cació que vosté m' ha de proporcionar?

—Endavant; veyám com acabaré tot aixó.

—Vaji dient.

—¿Quína classe d' empleo solicita vosté?

—¡Oh! Si la boca pogués servir de mesura... Val més que vosté 'm digui las colocacions que tingui disponibles, per veure quina fa per mi.

—Aqui hi há 'l llibre d' assientos. Pari atenció. «Se necesita un tocador de piano...»

—Aturis: aquest piano ¿de quina classe es? Pot-ser aixó 'm convingui.

—¿Que sab tocarlo vosté?

—Ja veurá... si fós d' aquells que van ab ma-neta...

—¡Psé! ¡quina ocurrencia!.. Vaji escoltant: «se necessita un subjecte que conegui molt Ingla-terra...»

—¿Que conegui molt Inglaterra ó molts *inglesos*? porque en aquest cas, un servidor...

—«Ecolti y calli, si es servit: «fa falta una per-sona de confiansa pera...» Una pregunta: ¿qu' es casat ó solter vosté?

—¿Per qué vol saberho?

—Devegadas hi ha colocacions pera las quals es condició precisa ser casat.

—¡Ah! Per xó no s' apuri: vosté llegeixi, que si tan bo fos l' emp'eo, també 'm casaria.

—«Fa falta una persona de confiansa pera guiar un carro.»

—¿Per aquesta colocació s' ha de ser casat?

—No: per aquesta basta ab ser carreter.

—Vaji seguint: no fa per mi.

—«Un subjecte de certa edad pera acompanyar los noys d' un colegi.»

—Tampoch m' agrada: que 'ls acompanyin los séus pares.

—«Plassa de porter d' una societat de recreo...» ¡Ah! aturis: hi ha una creu.

—¿La del matrimoni? ¿Vol dir que 'l tal porter ha de ser casat?

—No: hi ha una creu al marje de la apuntació; aixó indica que la colocació ja está donada.

—Corrent: vagi llegint.

—«Serenó d' una fábbrica...»

—No 'm convé: fa massa calavera aixó de pas-sar las nits passejant y 'ls dias dormint.

—Y donchs, parli clar: ¿quina classe de coloca-ció voldria vosté?

—¿No més té aquestas que ha llegit?

—No més.

—Donchs lo que jo desitjo es una cosa que don-gui poca feyna y sigui ben recompensada. A la meva edat no 'm convé fer fatiga ni rebaixarme en *mecánicas* de cert género. ¿Comprén?

—Prou. ¿Es dir que vosté voldria un cárrech descansat, digne y ben retribuít?

—Aixó mateix. ¿S' empenya en trobar-la una co-locació d' aquesta classe?

—Tant com empenyarm' hi, no; pero prometo dedicarm' hi y buscar-la ab verdader interés.

—¡Angela! Ara comensa á agradarme: busqui, busqui sense descans.

—¡Vaya si ho faré! Pero li adverteixo una cosa.
—¿Qué?
—Que si logro trobar semblant empleo... me 'l quedaré per mi.

A. MARCH.

LO TÈU VANO

Si veu un jove vistós
que té 'l mirá alegre y viu,
diu, aixecant los téus rissos:
— Apa noys... veníu... veníu.

Si acás veu un garrellet
que á caminar no té trassa,
tot gronxantse va dihent:
— Passa jove... passa... passa.

Y lo més raro de tot
es que 'l téu gust endavina,
rebutxant al que no vols,
y si 'l vols dihent:—Vina... vina.

M. SOLA.

LLIBRES

HISTORIA DEL PARTIDO REPUBLICANO ESPAÑOL.—*De sus propagandistas, de sus tribunos, de sus héroes y de sus mártires*, per D. ENRIQUE RODRIGUEZ-SOLÍS.—L' autor de aquesta obra es ventatjosament conegut en lo camp de las lletras y apreciat justament per tots los aficionats á la literatura amena y de carácter popular. La *Historia de los Guerrilleros en 1808* y la *Historia de la prostitucion en España y América* li han valgut justa nomenada, la qual s' augmentará ab la que ha de vâldreli sens dupte la *Historia del partido republicano español*, qual primer volum, que compren 17 quaderns, tenim á la vista.

Pels primers capítuls desfila l' historia de la nostra patria desde 'ls temps mes antics, posant de relleu los gèrmens de republicanisme que ja llavo ras se feyan notar en las costums y en las institucions. Continua ocupantse després de las diversas nacionalitats en qu' estigué dividida la nació fins á la reconquista de Granada, y acaba detenintse al final del sigle divuyt.

La exposició histórica es molt clara, molt precisa y está escrita en un estil fácil y agradable. Ilustran l' edició esmeradas láminas litográficas y bonichs cromos.

Dada la materia que tracta aquest llibre, es de creure que será interessantíssima la historia del partit republicá espanyol durant lo present sigle.

Altres llibres rebuts.

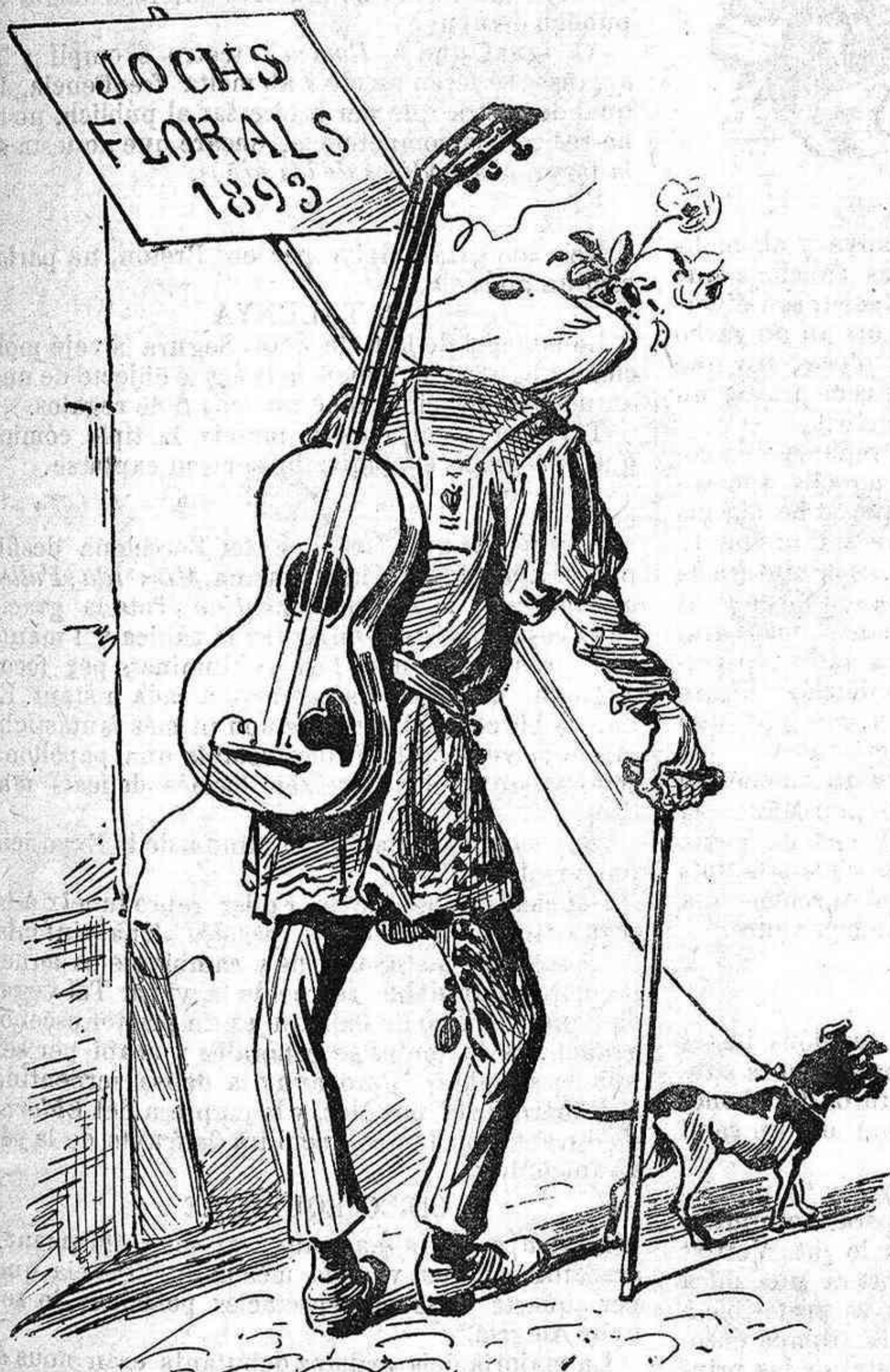
MARY JOANA.—*La filla del crim*, novela original de don BENVINGUT CABOT (Mossen Borra). Forma lo segon quadern de la Biblioteca de *La Catalana*, y és una narració plena de interés y amenitat.

CECILIA DE MARSILLY, novela de A. DUMAS (pare). Forma part de la *Biblioteca Tasso*, y está traduhida ab acert per D. Torquato Tasso Serra.

L' HEREU DEL MÀS, drama en vers en tres actes y un epíloch, original de D. MANUEL ROVIRA Y SERRA, estrenat ab éxit en lo *Teatro de Novedats* la nit del 15 de mars del present any.

RATA SABIA.

VELLS Y RANCIS

Com que aquests Jochs no 's regeixen
per las lleys del sant progrés,
ja ranquejan, ja ranquejan,
ja ranquejan d' alló més.

AMOROSA

Si lo besarte, nena,
fos tal pecat
que ab las penas eternas
fos castigat;
prest pecaria,
puig sabent que 'm condemne
jo 't besaria.

Y si unint^m nostres llabis
fos més segú,
ab molt gust pecariam
à un temps jo y tu,
perque al infern
l' amor que ara 'ns domina
sigués etern.

F. DE P. JUANICO.

PRINCIPAL

Ja tenim inaugurada la campanya y ab molts bons auspicijs per cert, perque las funcions que dona la companyia de Lara, de Madrit, son divertidissimas y la companyia las executa ab un garbo qu' enamora. No te, donchs, res d' extrany que totas las personas de gust y amigas de passar un rato alegre 's donguin cita al Principal.

Lo dia de la inauguració vá estrenarse una comedia en dos actes y en vers, de aquells que sab escriure en Miquel Echegaray, que si bé alguns cops son rípiosos, se pega sempre á l' orella. L' obra's titula *La seña Francisca*, y es la pintura de un tipo de poble que's troba en una reunió de gent lluhida. Es digna de ser vista la manera magistral com la Sra. Valverde desempenya aquest personatge. No pot durse més enllá la imitació, y dintre de aquesta imitació, la finesa y 'l bon gust, que son instintius en tan notable característica.

Dintre de la companyia hi figuran ademés lo gat de 'n Rossell, en Ruiz de Arana, en Manso, la Sra. Pino, que s' ha fet una actriu cómica plena de qualitats recomenables, y altres elements, tots los quals ajudan á donar á las produccions una execució primorosa, que fá de molt bon veure.

LICEO

Ja saben la *catastrofa*.

Una ensopagada més. A las sis funcions justas l' empresa se 'n vá anar al cel, consumint la subvenció dels propietaris y dos mil duros del abono.

¿Quin dia será que 'l Liceo entrarà per un camí serio y corrent?

Si las empresas no poden salvarse y 'ls propietaris volen estar ben servits d' ópera, no tindrán més remey que ferse ells mateixos lo llit. Veritat es que llavoras l' espectacle 'ls sortirà una mica més car; pero 'm sembla que tot es preferible á veure l' impotencia y devegadas la trampa ensonyoridas de un teatro qu' es propietat de las principals familias de Barcelona.

ROMEA

El médico de los niños, es un melodrama interessant de 'n D'Ennery, plé de situacions conmo-

vedoras. Ha sigut traduhit y arreglat pel Sr. Colomer, y tingué un éxit molt satisfactori.

* *

Dillúns vá estrenarse un drama catalá en un acte, titulat *Lo Deber*.

L' argument no es molt nou y las situacions principals no son pas gayre verossímils.

No obstant, lo públich aplaudí la bona intenció del autor que resultá ser lo Sr. Alsina y Clos.

TIVOLI

Es inútil dir que continúan ab éxit creixent las representacions de *El Siglo que viene*.

L' empresa ha trobat en aquesta obra una mina inagotable.

NOVEDATS

També aquí s' ha estrenat *El médico de los niños*, com á *Romea*, ab la circumstancia especial de que la traducció de aquest melodrama data del any 57 y es deguda á un tal Sr. Luna.

De manera que's tracta de una obra vella y mitj olvidada. Pero no per aixó interessa menos al públich de avuy.

Al igual que á *Romea* 'l teatro s' omplí y 'ls aplausos se feren escoltar ab molta freqüencia, lo qual demostra que per interessar al públich, no hi ha res com la competencia, encare que aquesta se la fassin dos *médicos de los niños*.

*

* *

Dels concerts dirigits per en Bretón, ne parlarem un altre dia.

CATALUNYA

Lo benefici de la tiple Srta. Segura 's veje molt concorregut, y la beneficiada sigué objecte de una entusiasta ovació y rebé un sens fi de regalos.

Tot aixó y molt més se mereix la tiple cómica que tans grans simpatias ha sapigut captarse.

*

* *

La novedat que farà que tot Barcelona desfilí per l' *Eldorado* es la bailarina *Miss Ida Fuller* que presenta la *Dansa serpentina*. Tota la gracia de la cosa consisteix en agitar la túnica y 'l manto que prenen distintas formas iluminats per focos de 'llum, quals colors cambian á cada instant. Es impossible concebir res mes nou ni més fantástich. Algunas vegadas la Fuller sembla una papellona colossal, quals alas ofereixen los més delicats matisos.

¿Se recordan de la font lluminosa de la Exposició universal?

Donchs la dansa de la Fuller reproduheix á la séva manera aquell efecte pasmós. Una sinfonia de colors y de matisos vius y cambiants es aquella dansa, agradable recreo de la vista. Tal vegada aquest género de ball, qu' es un primor escenográfich, ab lo temps se generalisi y acabi per ser una cosa vulgar. Pero avuy la dansa serpentina té 'l mérit de la novedat, y la empresa del *Eldorado* durant molt temps, recullirá 'ls fruyts de la séva iniciatiuva.

CIRCO EQUESTRE

La temporada s' ha inaugurat magníficament, acreditantse una vegada més la inteligencia que per aquesta classe d' espectacles posseheix lo senyor Alegria.

La majoria dels artistas debutants eran nous á Barcelona, y tots ells agradaren molt. En Humel á las barras fixas fá exercicis de molt mérit. En Permane presenta uns ossos de la Siberia molt ben ensinestrats. Lo clown eléctrich Aldon constituheix una verdadera novedat que proporcionarà

COMEDIA DEL AMOR.—MONÓLECHS SEPARATS

ELLA:—Tant de bó que no vinga aquesta tarde aquell ximplet, perque la veritat es que venint me fa perdre gangas més sustanciosas.

ELL:—Pobreta! Aquesta tarde m' estaré esperant com una tórtora! ¡Oh! Las donas quan estiman de veras, son terribles!

bonas entradas. Miss Walter ab los séus gossos sabis dona lloch á un espectacle tan animat com curiós, y la baronesa Rahden, amassona á l'alta escola, coneix la séva obligació.

Ab ser tants los noms que cito, encare me 'n deixo al tinter. Pero no puch prescindir de parlar del *clown tonto*, que resulta tenir molta gracia, y haver trobat desde 'l primer instant lo registre de las riallas del públich numerós que assisteix al Circo.

N. N. N.

¡A TRETZE LA PESSA! (1)

¡Tot hi vá! ¡Tot hi vá!

A mon amich Joaquim Bassa y Nin

Carteras, boquillas, jemelos, petacas,
elástichs de goma, pebrots y tomacas,
teixits tarrassenchs;
monjetas bullidas, turrans de Jijona,
la canya de sucre, la clássica mona,
melons primerenchs;
cadiras de Viena, cervesa alemana,
sabatas de cuyro, plats de porcelana,
bastons ab estoch;
castanyas torradas, bous ab glossopeda,
terra d' escudellas, obras de'n Pereda
y 'l gos de sant Roch.

Romansos de cego, los toros de punta,
los gats que miolan, lo sol que remunta
l' ample firmament;
la tarde apacible, la pluja menuda,
la gran conductora que 'ls mobles trasmuda
en un santiamén.

Del forn de sant Jaume tortells sabrosissims,
senyoras que lluhén adressos riquissims
de plata y or fi;
polítichs poch serios, farsants y xerraires,
lo cant del sereno, los pobres mistayres,
y 'l porch mallorquí,
la parla italiana, la forma geométrica,
lo tró que retumba ab sa ronca veu tétrica
omplintne d' esglay;
las galas del Cinca, la pesseta falsa.
la mar que bramola, lo globo que s' alsa
flotant per l' espay.

La Rambla del Centro en los días de festa,
tranvias que corren matant com la pesta
al pobre viandant;
lo cant de l' alosa, la mistica imatje,
la bola macissa del rojench formatje,
y 'l ball del can-can.

La bestia ferotje, las mansas ovelas,
la fauna y la flora, del ruch las orellas,
lo espasa Peroy;
la trista quaresma, l' alegre saynete,
el gran Salvatori con su clarinete,
y 'ls boigs de sant Boy.

La Moda Elegante y la Venus de Milo
salvant á Moisés de las ayguas del Nilo
pescantlo ab un ám;
Guerrita y 'l Petrarca, 'l Cid y en Targarona
Ausias March y Anibal, y lo Noy de Tona
fent badalls de pam...

Tota aquesta jerga de noms y de cosas,
bullit ab patatas y ab aygua de rosas
y puros d' estanch,

(1) Poesía premiada ab una caixa de guardar caudals, ab lo busto de Alfonso XIII, de plata, en lo certámen humorístich que 'l Cassino Tarrassench celebrá lo diumenje de Carnaval del present any.

tres unsas de sucre, dos metros de tela,
cinch litros d' horxata, mitx pam de candela,
y bitllets de banch,
se ben infusione ab una regadora,
se filtra y s' escorra tot ab una estora
teixida d' espart,
al comers se 'n dona ben plena una pica...
y veurán que prompte se 'n vá ab sa *musica*
cap á un' altra part.

RAMON RAMON.

Bonichs, bonichs; pero bonichs de debó ván [ser los *Jochs Florals d' enguany*.

Lo general Martínez Campos es qui vá amenisarlos.

Y s' ha demostrat una vegada més que aquest home 'l dia que s' ho proposi, farà la pols al *Cantor de Elisa*.

Dintre de la milicia es mestre en gay saber, desde 'l moment que té ja 'ls tres entorxats.

¿Quin premi se li pot donar dintre de la literatura?

* * *

Pero fem una mica de historia.

En vigílias de Sant Jordi, 'ls de la Juventut católica ván anar á visitar á D. Arseni, per si 's dignava assistir als *Jochs Florals*, que celebran los neos ab independéncia dels catalanistas.

¿Y saben qué vá dirlos l' héroe de Calaf?

Que anessin en nom de Deu: qu' eran una colla de filibusteros... «y que de todo eso que ocurre en Cataluña quien tiene la culpa es el memo de Balaguer, yo mismo se lo he dicho varias veces.»

Naturalment, los filibusteros de la Juventut católica ván retirarse ab la qua entre camas.

* * *

Y vingueren los altres *Jochs Florals*, los verdaders, los legítims, los qu' espeternegan contra Felip V y 's posan nerviosos quan bufa la ponentada.

Presidit lo Consistori per un príncep de la religió, giraren una visita al príncep de la milicia. Sembla que 's parlá en broma de filibusterisme y sembla també que l' héroe feu notar qu' en los *Jochs Florals* se diuhen cosas, que una autoritat no pot sentiras.

—Lo que oigo yo, bien puede oirlo V.—sembla que digué 'l mitrat de Vich. A lo menos esas cosas las oyeron Sagasta y hasta la reina regente en 1888, al asistir á la fiesta.

—¿De veras asistieron?

—Y tan de veras.

—¡Ah! pues entonces, allá iré yo también: allá nos veremos: hasta el domingo.

* * *

Dats aquests antecedents, pregunto jo: ¿Qui ha faltat á qui? ¿Lo bisbe al general ó 'l general al bisbe?

Lo bisbe de Vich devia coneixer las genialitats del héroe y podía, en conseqüéncia, abstenirse de invitarlo.

Y l' héroe per la séva part, posat en lo potro, podía fer veure que no entenia 'l catalá, y en sa conseqüéncia res li era més fácil que reprimirse.

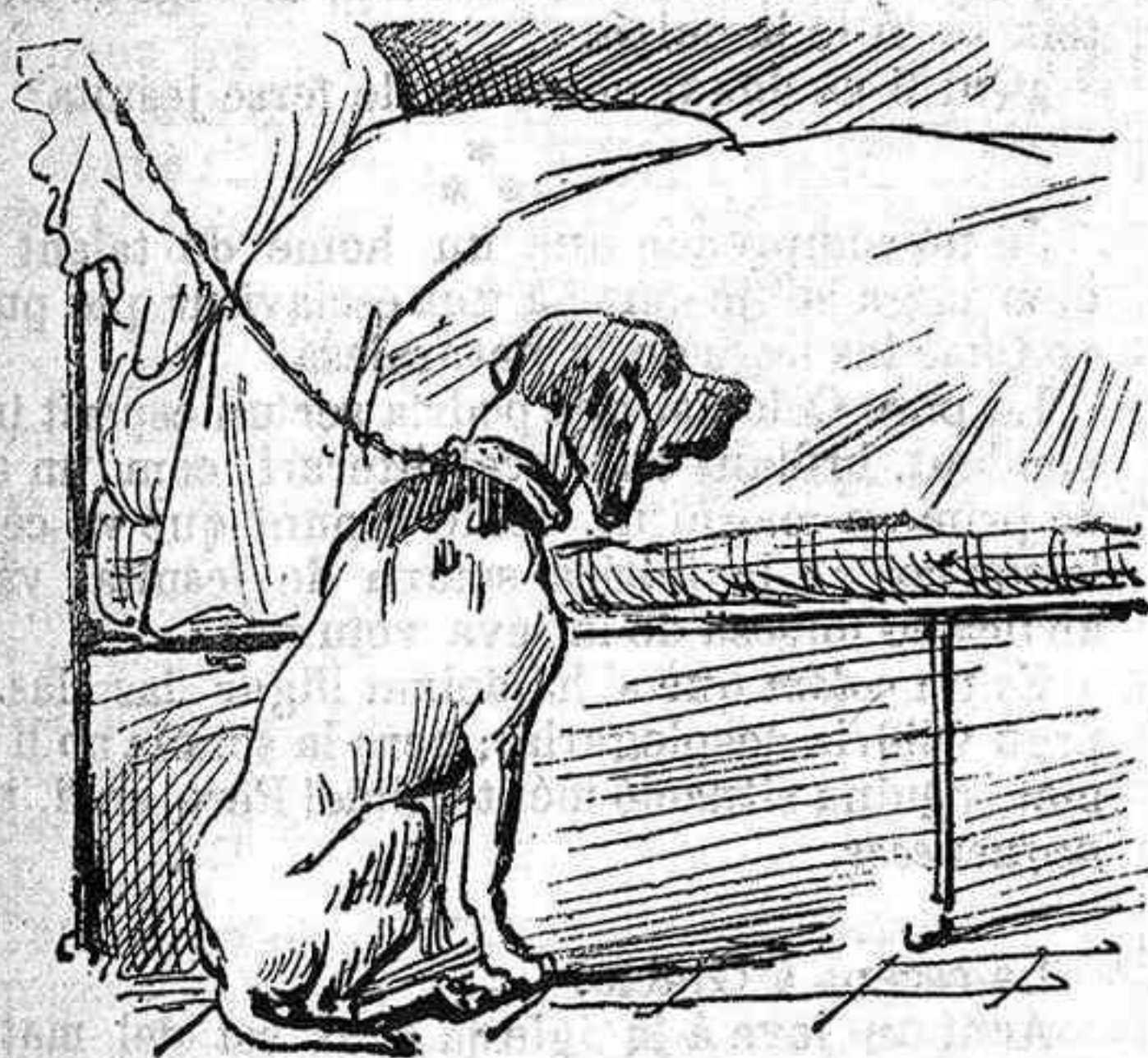
Ell ray, qu' es un home que per una orella li

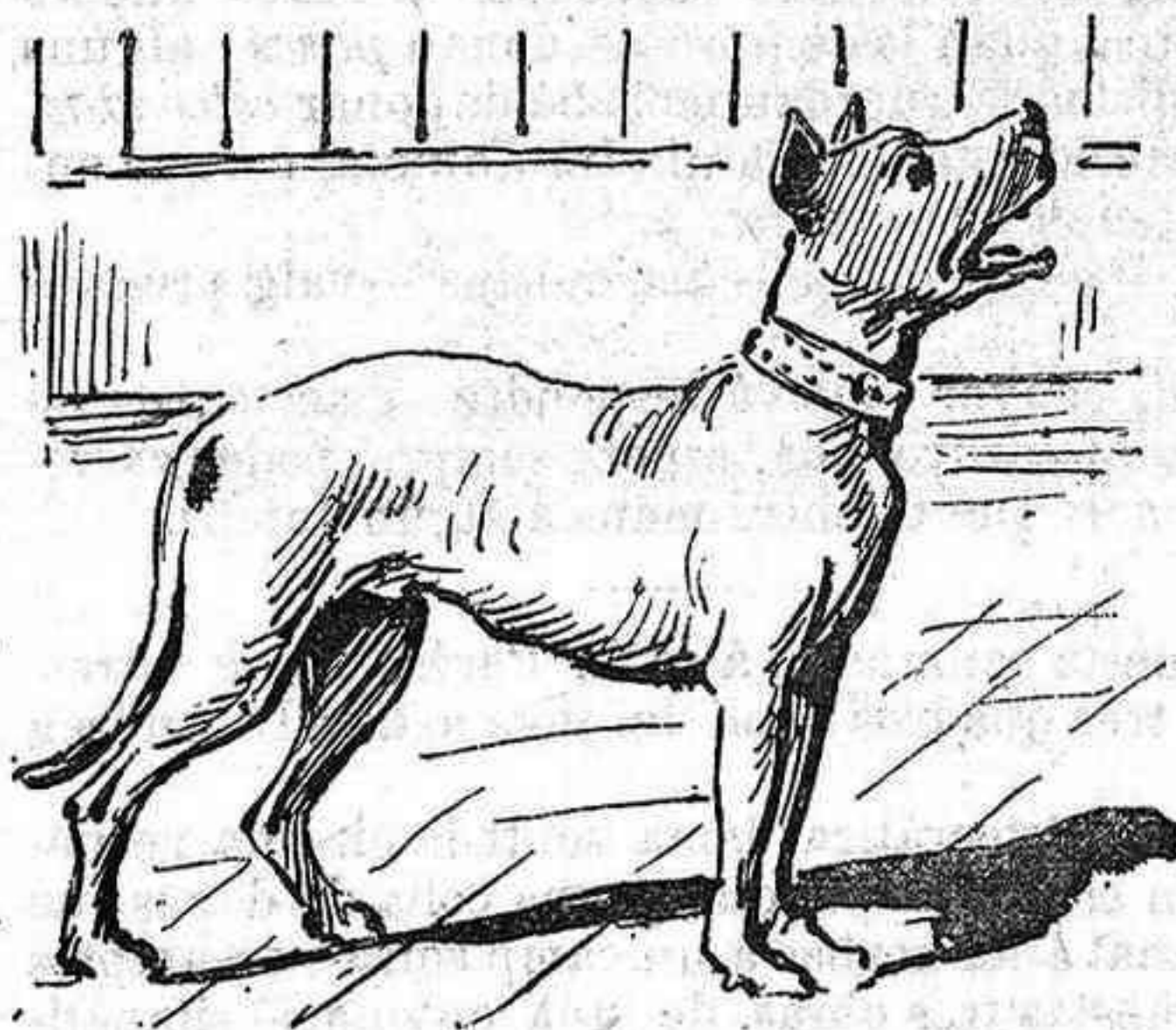
DELICIAS CANINAS

Sistema preventiu que al últim haurán de adoptar los vehins de Barcelona, per presservarse de las dents dels gossos.

Y aixís y tot, si no s' obliga als aficionats á tenirlos dintre del pis, y fermats al capsat del llit,

encare durará alló d' estarse tota la nit udolant pels terrats y pels jardins, y no deixant aclucar l' ull á tot lo vehinat.

entra la República y per l' altra li surt la monarquia.

Terminada la festa al Saló de la Llotja, reynava verdadera agitació.

—¿Creu vosté que la cosa tindrà conseqüencias? —preguntava un capellá á un periodista.

—No ho crech pas—responia aquest.—Tot lo més que pot succehir es que D. Arseni envihi 'ls padrins á D. Joseph. Lo dificil en tot cas será decidir las armas que s' han d' emplear. ¿A qué será 'l desaffio? ¿A bácul ó á salpacer?

Un catalanista deya:

—Jo l' any que vé ofereixo un premi, que 's concedirá al poeta que canti millor lo garrofer de Sagunto.

—¿Y en qué consistirá 'l premi?—li preguntava un séu amich.

—En un' auca de soldats.

Pero que no se 'n riguin los floralistas.

Ja s' ha acabat alló de cargolarlas á la mida del séu gust contra Castella y 'ls castelláns.

En lo successiu, lo primer diumenje de Maig de cada any, se declararà la plassa de Palacio en estat de siti.

Y perque las personas que assisteixen á la festa sápigán á que aténirse, se tirarán uns quants cabassos de sorra sobre l' entarimat del Saló de la Llotja.

*
**

Bé pero ¿y qué va dir en definitiu lo general del Llorón?

Pocas personas serán las que varen sentirlo, y aquestas no serán capassas de contarho.

Pero no s' ha pas de preguntar lo que vá dir, sino lo que vá fer.

Hi ha gestos més eloqüents que las paraulas.

Y D. Arseni, á Llotja, feya uns *maneyos* que ni 'ls de Sagunto.

*
**

Qui en mitj de tot aquest embull vá passar un bon rato, sigué 'l nostre apreciable D. Jaume.

Al veure las angunias del séu colega D. Joseph, D. Jaume no podia dissimular la séva cara de Pasqua.

De segur que si hagués pogut parlar, hauría dit:

—Més m' estimo aixó, que un puro de l' Habana de nap.

¡Lo qu' es la humana naturalesa!

—Es inútil—me deya un intel·ligent en materias bursátiles—que 's desganyitin fent foch contra 'l Consell de Administració del ferro-carril de Fransa. Lo Consell callará sempre, perque no li convé parlar, y callant, ell se cansa menos que vostés escribint. Una gran part de la premsa, no dirá res perque cosas de carrils s' han de deixar *passar*. Desenganyis, ab aixó succeheix al revés que ab los toros: quan las empresas donan *pases*, alguns periodistas se guardan molt bé de donar *estocadas*. Y 'ls accionistas se mantindrán quiets, perque encare tenen una esperansa.

—¿Una esperansa 'ls accionistas?—vaig preguntar.

—Sí, senyor—me vá respondre—l' accionista de tota empresa tronada, espera sempre poder carregá 'l mort que te entre mans á algún infelis.

Aquesta senmmana á ca 'n Parés, entre altres, hi ha tres quadros al oli del jove artista D. Andréu Solá.

Una aristocrática dama sentada en una verne-da; un estudi de pagesa, y una colla de donas que han anat á fer herbas á uu camp son los assumptos de aquestas tres obras, de una entonació simpática, dibuixadas ab molta seguretat 'é impregnadas de aquell sabor terrasá que únicament poden respirar los que possehint com lo Sr. Solá poderosos medis d' expressió artística, viuhén connatnralisats ab la existencia camperola.

En aquestas tres obras s' hi veu despuntar un temperament artístich de poderós alé.

Detalls de la habitació ahont resideix D. Anton lo Malaguenyo, extrets de una *Revista de Madrid*, que á vist la llum en *La Dinastia*:

«Doble escalinata de mármo, cada una con dos ramales, da acceso á la biblioteca del dueño de la casa y á la estufa. Sobre el balaustre, como si fuera un adorno de la misma piedra, se posa un *mages-tuoso pavo real blanco*.»

Aixó sí qu' es un verdader pleonasme.

¿Hi ha per ventura un bípedo més blanch y més pavo real, que 'l duenyo de la casa?

—Si vosté 'm proporciona bitllets, jo li proporcionaré plata. Per cada cent duros en paper, jo n' hi entregaré cent vint en monedas de cinch pessetas. ¿Li está bé 'l tracte?

Aquesta proposició la feya un desconegut á un senyor que assegut en un banch del Parch, estava llegint lo diari.

Y no vá tenir prou temps per plegar lo periódich y acceptar la proposta.

A continuació s' efectuá 'l cambi: l' un entregá 'ls bitllets y l' altre 'ls cartutxos. Y quan aquest hagué desaparegut, y l' altre tractá de contar la moneda, 's trobá en que dintre dels cartutxos hi havia...

—¿Perdigóns?

—No, senyors: pesos de rellotje.

*
**

Si una cosa hi ha que admirí en aquest timo es lo veure que qui d' ell ha sigut víctima, té la costum de llegir periódichs.

¿Es possible que no haja llegit may la resenya de altres timos pel mateix estil, dels quals los periódichs donan compte cada día?

¡Ah jo 'm creya que la premsa era una navaja molt fina per afeytar clatells! Pero vaig veient que hi ha llana que resulta completament *inafeytable*.

Lo jesuita pare Coloma, celebrat autor de *Pequeñeces*, se troba á Madrid desde fá alguns días.

Las personas que l' han visitat afirman qu' está malalt, fins á tal extrém, que no tindrà més remey que suspendre 'ls seus traballs literaris.

Es molt sensible que tal cosa li succeheixi.

Per més qu' en certa manera, tal vegada ell mateix se 'n té la culpa.

¿Qui li vá donar entenent de ferse jesuita?

*
**

Jo no comprench que un home de talent y de mon puga subjectarse á una esclavitut que pugna ab todas las lleys de la naturalesa.

Lo pare Coloma, que podria ser un esperit independent, brillant en lo cel literari, com un astre de primera magnitud, desde 'l punt que vá cenyir lo séu cos ab la tétrica sotana de jesuita, vá fer abdicació forrosa de la séva voluntat.

Es un *colóm* que s' ha deixat lligar las alas. Ell prou voldria desplegarlas; pero la sotana no li permet. ¡Quina situació més terrible! Pero, en fi, res... *pequeñeces*.

La escena á Gracia.

Acut un jove á la iglesia á las set del matí en punt, hora que han senyalat de comú acort ab la séva núvia per contraure matrimoni.

Espera y aguarda y ella no compareix. Al cap de un quart lo jove se 'n torna á casa séva.

Arriba la núvia á la iglesia ab tot l' acompanyament, y al enterarse de que 'l nuvi se 'n ha anat, li envian un recado.

Y á casa séva 'l troban esmorsant ab la major tranquil·tat y dihent:

—Ja poden entornarse'n, perque aixó de casarme hi pensat deixarho corre.

*
**

Consolis la núvia de aquest fracás, considerant que fet y fet mes li ha valgut no casarse.

¿No atinan per
qué?

Perque la perso-
na que havia de ser
lo séu marit té un
génit massa fort y
excessivament re-
solut.

Una xispa de
Juan Buscon, aixe-
rit *croniqueur* de
La Vanguardia:

—¿Qué farias,
marit meu, si jo'm
moria—pregunta
en una caricatura
una dama al séu
enfurrinyat espós,
el qual té una fac-
tura entre mans.—
¿Tornarias á casar-
te?

—Si: tornaria á
casarme ab la téva
modista, pera res-
cabalarme y exercir
repressalias contra
'ls altres.

L'altre dia á Sa-
rriá vá suicidarse
un pobre home que
durant molts anys
havia desempenyat
á Barcelona 'l cár-
rech de sereno.

Está vist: no hi
ha al mon res pit-
jor que deixar de
ser sereno.... per
perdre la serenitat.

Un amich meu
que ha passat molt
temps á Filipinas,
conta la següent
anècdota.

Anava un dia en
carruatje que guia-
va un indio peresós
de mena, 'l qual tra-
ballava sempre de
mala gana.

Tot de un plegat s' escaygué á crusarse ab un
orangutan que estant á la sombra 's gratava la
panxa tranquilament, y encarantse ab ell digué:

—¡Ah, murri! Nosaltres haguessim fet com tu
que no dius may res. A tu per callarte la boca 't
deixan estar ben tranquil, mentres que als indios
per haver xerrat, ens obligan á treballar.

Un geperut poca-pena
va dir en certa disputa:
—A mi sí que res m' inmuta:

REPRODUCCIÓ ARTÍSTICA

EL AGUADOR DE SEVILLA.

Quadro de Velazquez, grabat per BLAY AMETLLER

jo tot m' ho tiro á la esquena.

Una abrassada 'ls lligava
y així un petó 's varen dar
en Quimet y la Pilar
pensant que ningú 'ls mirava.

Mes un mut aquella escena
va contemplá ab gran quimera,
y ho va explicá (á sa manera)
á la mare de la nena.

Y en Quimet que ho va saber,
sens per 'xo enfadarse gaire,
exclamá:—¡Qu' es trapacer!...
¡Vaya quin mut més xarraire!

UN DE LA PLASSA DEL GRÁ.

Es tan flaca donya Paca
que, per no'semblá un fideu,
se posa per tot arreu
cotó, per semblar més maca.

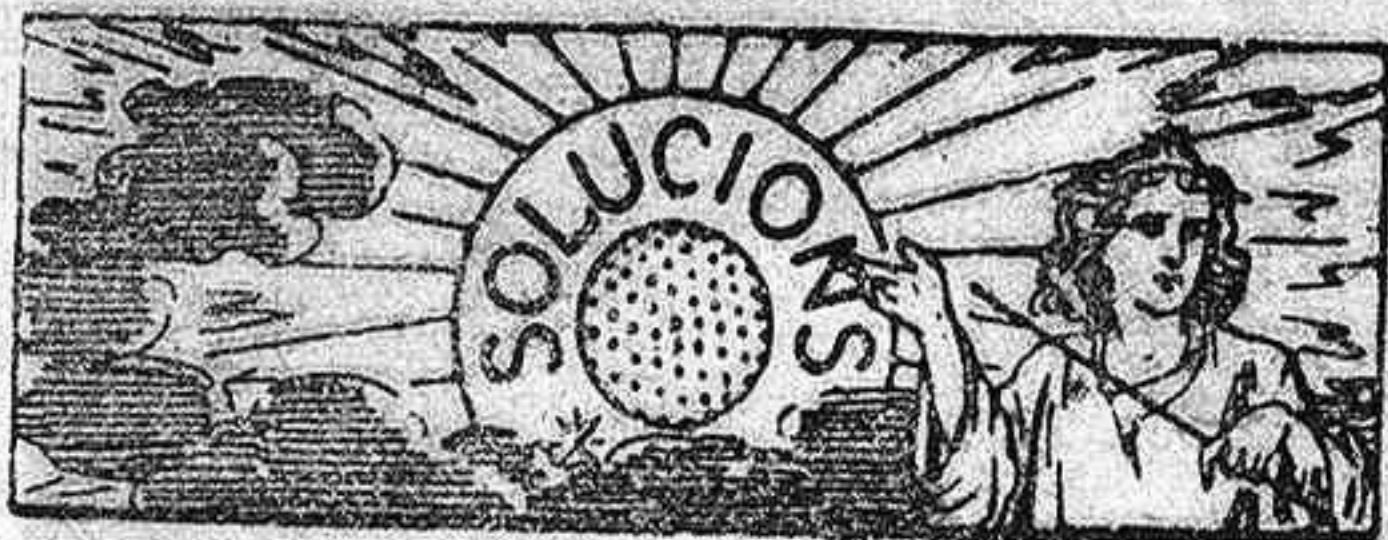

Y la gent que veu aixó
quan e la surt á la plassa,
—Fugiu tots—diu—que ara passa
donya *Paca de cotó*.

S. MALANDA.

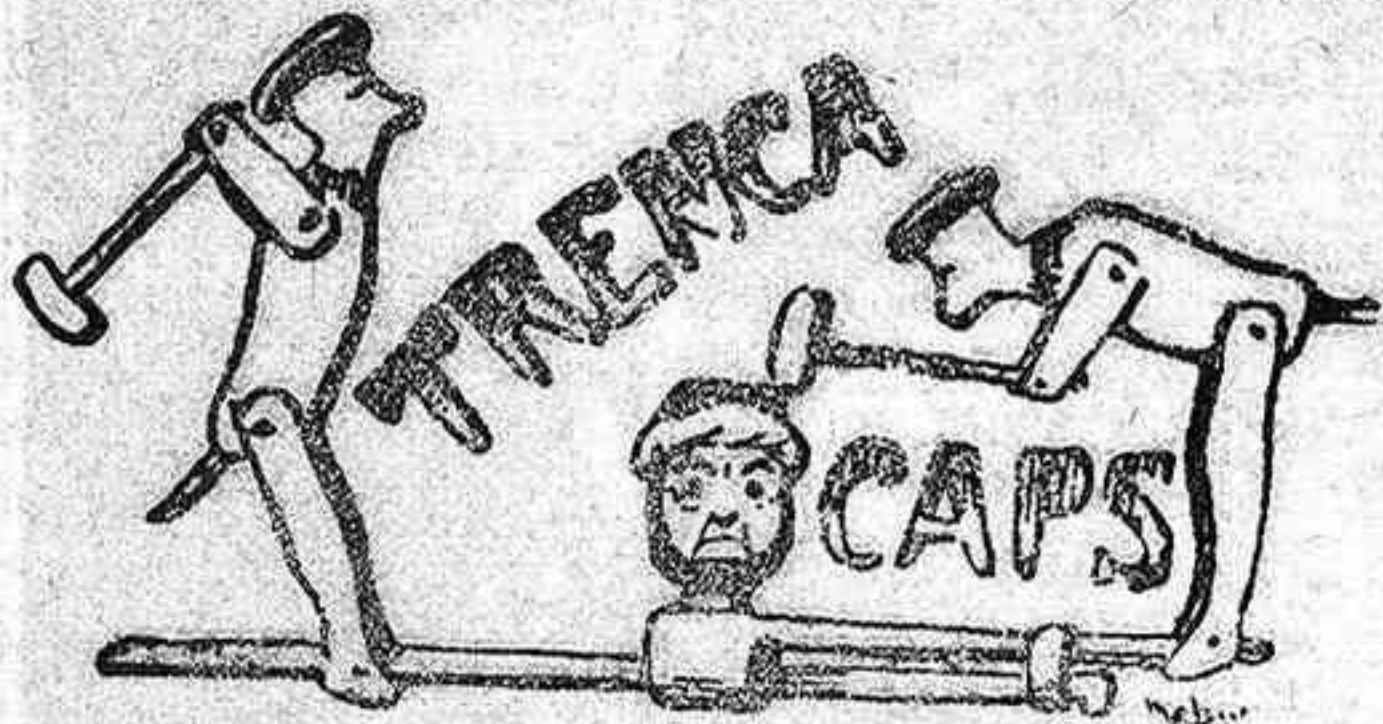
—¿Ahont diable t' estás, Esteve?
—Al costat de ca 'n Pahuet.
—Enterat. ¿Y hont viu aquet?
—Al costat de casa méva.

J. PANYELLA.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Ca-si-mi-ro*.
- 2.ª ID. — 2.ª—*Te-o-do-ro*.
- 3.ª ANAGRAMA.—*Bárbara—Barbará*.
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La creu de la mastá*.
- 5.ª TERS DE SILABAS.—*C O M E T A*
M E L I L L A
T A L L A D O R
- 6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Fusteria*.
- 7.ª GEROGLIFICH.—*Per granotas las acequias*.

XARADAS

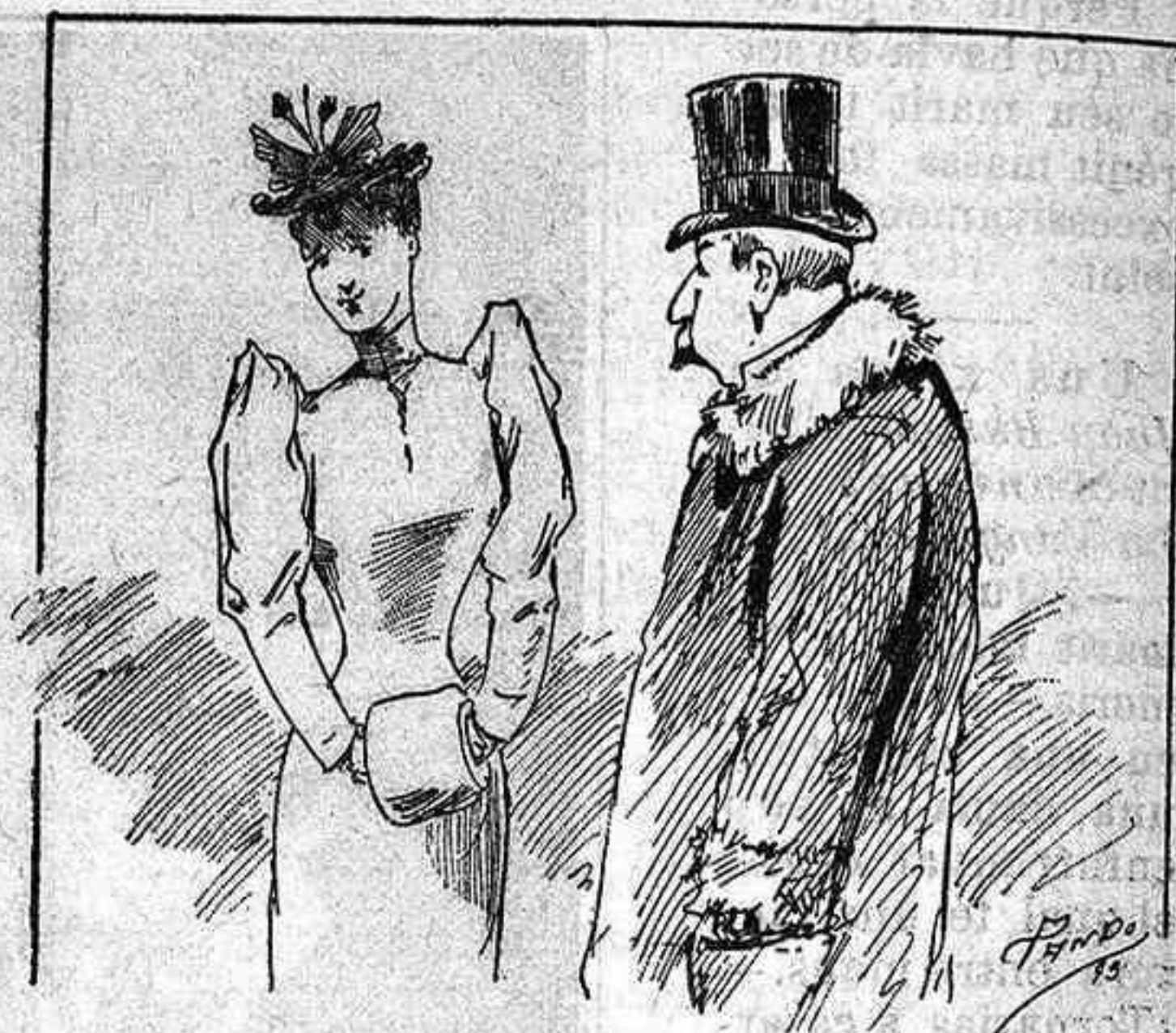
I

DECLARACIÓ DE AMOR

A la bella y total senyoreta Dolores Mont

Senyoreta: fá molt temps
que mon cor a vosté adora;
y créguim, no son romansos
es sols la vritat, Dolores.
Per vosté ¡ay! jo no menjo
y salut ne gasto poca,
fins tinch por que 'm costará
una malaltia grossa.
Per vosté jo deixaré
la méva estimada novia,
(noya molt *hu-invers-tres-quarta*
que 's diu *Dos-quart*; bona mossá)
Vosté pot sé estranyará
que jo ara, ab poca vergonya
me dirigeixi á vosté;
donchs no ho extranyi, Dolores.
Quan un home estima tant
(es dir, m' ho penso, ser home),
no hi ha barrera que pugui
privar de dir las tals cosas.
Vosté faria per casa,
pot créureho, si senyora,
perque sent, com es, versayre,
y versayre de las bonas,
formariam un pare!!
que, sens contarhi la sogra,
estariam com Jsseph
y Maria, si senyora.
De *dos* no 'ns en faltaria

CAMBI D' ESTACIÓ

Ella ben primeta y fresca
com las rosas y 'ls clavells;
y ell encare no 'n té prou
ab lo gran gabán de pells.

quart, ni pensarhi á cap hora!
O sino, quan no tinguessim
de que menjar, á las horas
ens mantindriam... de versos,
de sonets y de... *dallonsas*;
en fi, que vosté aniria
tres-dos com una matrona.
Ab aixó, de vosté espero
una molt bona resposta.
Ja sé que vosté está... aixís
alló... mitj enredatota
ab un Lluís (que apellido
igual que 'l meu nom ell porta).
Déixil estar á n'aquell,
no se l' escolti, Dolores,
pensi que sols seré jo
el qui la farà ditxosa,
y ademés ell ja té... etcétera,
y jo encare soch molt jove,
no sé si m' entén; vull dir
que á n'aquell li dongui... *pota*.

Espero, donchs, de vosté
hermosa y *total* Dolores
que s' escolti los meus prechs
y... Ah, si volia informes,
demanin, á mi 'm coneix
tot bitxo de Barcelona.

SALVADOR BONAVIA.

II

En un carrer la *primera*
com *segona* una vocal,
mineral *invers-terceru*
quarta nota mutical.
Poble catalá *Total*.

A. AMIGÓ.

TRENCA-CLOSCAS

LLORENS TEUBIA M.
OLESA

Formar ab aquestas lletas lo titul de un drama
castellá.

A. LLESNART.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

OBRANUEVA

NUESTROS MILITARES

por
FRADERA

Un cuaderno en 4.º con 25 láminas al cromo
Precio: 1'50 pesetas

EL DINERO Y EL TRABAJO

Por el Conde LEÓN TOLSTOY

Un tomo en octavo. — Precio: TRES pesetas

PRIMER AMOR

Por IVAN TURGUENEF

Un tomo en octavo. — Precio: TRES pesetas

FILIGRANA

Obra nueva de M. MARTINEZ BARRIONUEVO

Un tomo 8.º de 488 páginas. — 3 Ptas.

Obra nueva de F. TUSQUETS

Con ilustraciones de P. ERIZ

Un tomo en rústica, 4 pesetas. — Encuadernado, 5 pesetas

LA HEMBRA

Tomo II de la Biblioteca Económica LA CATALANA

MARY JOANA

La filla del crim

Original de B. CABOT (Mossen Borra)

Un tomo. — Precio: 0'50 Pta.

CONTRIBUCION INDUSTRIAL Y DE COMERCIO

Aprobada por Real decreto de 11 Abril 1893

Precio: 2 pesetas

ARTE DE HABLAR BIEN FRANCÉS

En ocho días y sin maestro se aprende la verdadera pronunciación.

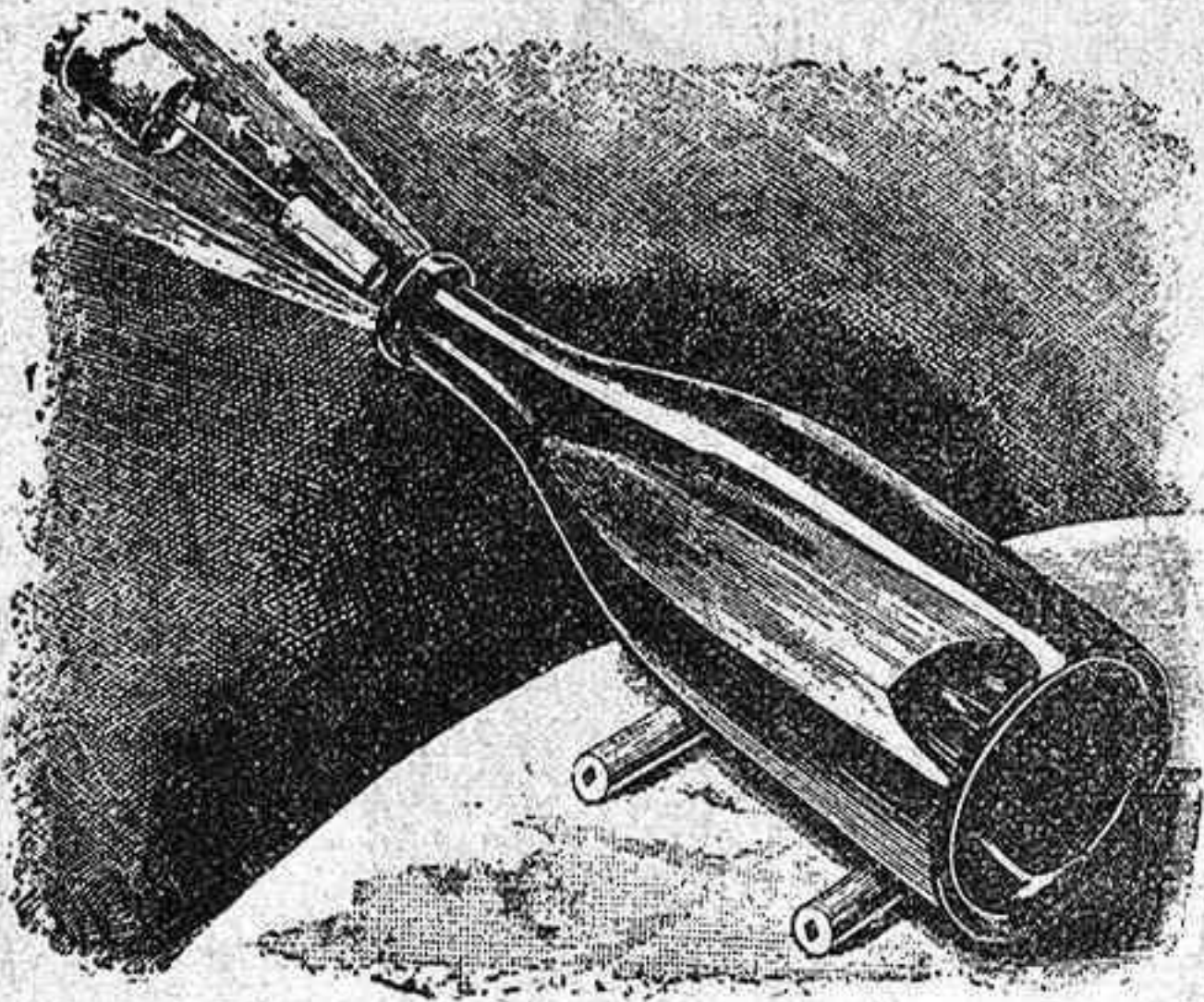
Precio: DOS pesetas — Por J. COSTE — Precio: DOS pesetas

◆ Del celebrat Vilanova ◆ prompte se publicará ◆ l'aplaudida obra nova ◆ L'ase del hortolá ◆

NOTA.—Tothem que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá à volta de correu franca de port. No responem d'estravios, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIÓNS CASULANAS

CANONADAS A DOMICILI

Si volen presenciar l'efecte d'una canonada, després de dinar, y presenciar lo retrocés de la pessa de artilleria, fan lo següent:

Agafan una botella, si pot ser de las que han servit pel xampany, millor: fiquinhi aygua fins á un ters de la séva altura, disolinhi un paperet de bicarbonat de sosa dels que venen pera la fabricació de aygua de Seltz.—Los polvos de ácit tartárich que conté l' altre paperet que serveix pel mateix objecte, fiquinlos dintre de una carta arrollada en forma de canonet: tapan l' extrem de la carta ab una mica de paper de filtrar: per medi de una agulla y un fil adhereixen lo cartutxo al tap de l' ampolla, deixant l' obertura al extrem superior, tapan bé, procurant que l' extrem inferior del cartutxo no toqui l' aygua.

Ja está l' arma preparada. Pera fer foch bastará ajeure la botella sobre dos llapideras colocadas sobre la taula que fassin lo paper de curenyas. L' aygua al passar pel filtre disolt l' ácit tartárich, y l' gas ácit carbónich que 's produheix instantáneament, dispara 'l tap ab gran estrépit, y la botella colocada sobre las llapideras retrocedeix, imitant á las pessas de artilleria al disparar.

ANAGRAMA

En Marti, qu' es molt formal,
diu que ab tot guanya 'l total.

PEPITO 'L RAYO.

CONVERSA

—¿Hola, qué vas á buscar,
Roseta, tan demati?

—Una lliura de...

—Comi?

—No; lo que 'ls dos hem dit ja.

F. JEREZ SANTOS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.—Població catalana.
- 0 8 9 9 3 6 7 5 0.—Los Sultans.
- 1 2 3 8 6 9 3 0.—Eyna de cuyna.
- 6 7 8 9 5 4 3.—Població catalana.
- 1 2 3 6 7 3.—Música popular.
- 0 5 1 2 3.—Parentiu.
- 8 7 6 8.—Consonant.
- 4 5 8.—Personatje histórich.
- 5 0.—Animal fiero.
- 2.—Consonant.

TERS DE SÍLABAS

Primera ratlla vertical y horisontal: actor.—Segona: ciutat catalana.—Tercera: baylarina.

J. SERRA Y TERESINA.

GEROGLÍFICH

×

o o o o

PIT

ENCHS

oo PIT ET

A. BARB.

FILLAS DE EVA

Fot. Reutlinger.—Paris.

Es elegant, es divina,
es una hermosa persona:
no li diguéu cara d' ángel:
val més que 'ls ángels: es dona.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.